

REFERAT Byrådet 2018-2021 d. 07-03-2019

Mødedato Torsdag d. 07. marts 2019 kl. 08:00

Mødested Eksternt lokale

Mødedeltagere John Kruse, Karin Riishede, Steffen Daugaard, Jacob Nielsen, Alex Gren, Kaj Piilgaard Nielsen (Afbud), Bo Juul Nielsen, Anni B. Tyrrestrup (Afbud), Kaj Johansen, Johannes Lundsryd Jensen, Steen Dahlstrøm, Kent Mosgård, Allan Buch (Afbud), Peter Storm (Afbud), Paw Nielsen, Per Vismark, Jens Backer Mogensen, Ulla Sørensen, Morten Weiss-Pedersen, Anja Reilev, Esben Erichsen, Mikkel Dragmose-Hansen, Regitze Tilma, Lars Vigsø, Kim Lund

Indholdsfortegnelse

Velkommen til byrådsseminar.....	3
Status: Politisk lederskab.....	5
Rigets tilstand.....	7
Budgetstrategi budget 2020-2023.....	9
Den lokale skole.....	11
Ambitioner på ungeområdet.....	13
Tværgående forebyggende sundhedsindsatser.....	15
Aftenprogram.....	19

Punkt 1: Velkommen til byrådsseminar

Beslutning

Borgmesteren gennemgik programmet og betonedede, at det i år er velfærd og attraktivitet, der bærer dagsordenen for seminaret.

Som oplæg til de dagsordenens punkter pegede JLJ bl.a. på:

- Attraktivitet (vækst og bosætning) som en forudsætning for den fremtidige velfærd. Derfor væsentligt at fokusere på bosætning - for at sikre det gode liv i alle lokalsamfund, og understøtte virksomhedernes behov for kvalificeret arbejdskraft.
- I arbejdet med bosætning fylder børnefamilier en væsentlig del - her er det centralt, at børnefamilier skaber liv i foreninger, daginstitutioner, skoler og samtidig lægger de mange penge i de lokale butikker etc.
- På erhversområdet går det rigtig godt. Der er gang i flere potentielle handler på erhvervsjord, virksomhederne genererer arbejdspladser og beskæftigelsen er høj.
- Befolkningstallet vokser - og i alle dele af Middelfart Kommune er der omsætning. Også de områder, hvor der er negativ befolkningsvækst, er der folk, der flytter til.

Den politiske styringsmodel med politiske mål, strategier og indsatser blev rundet. Vedr Fremtidens Velfærd blev det betonet, at den også gælder for børn- og ungeområdet.

På indsatserne fylder bæredygtig byudvikling - og der er generelt positiv respons på, at byrådet gerne vil høre, hvad borgerne mener via telefonundersøgelsen. Det er en måde at komme i dialog med nogle andre end de, der altid møder op.

Afbud: Kaj Piilgaard Nielsen, Anni B. Tyrrestrup, Allan Buch, Peter Storm

Præsentation

Program for årets byrådsseminar

DAG 1 (7. marts)

8.00-8.30

Ankomst og morgenmad

8.30-8.45

Velkomst v borgmesteren

8.45-10.15

Status politisk lederskab

10.15-10.30

Pause

10.30-11.15

Rigets tilstand

11.15-12.45

Budgetstrategi budget 2020-2023

12.45-13.30

Frokost

13.30-15.30

En lokal skole

15.30-16

Pause og tjek ind

16-17

Ambition på ungeområdet

17-17.45

Tværgående, forebyggende sundhedsindsatser

17.45-18.15

Pause

18.15-19

Aftenprogram

19.00

Middag

DAG 2 (8. marts)

7.00-8.00

Morgenmadsbuffet og tjek ud

8.00-9.30

Sammenhængende sundhedsindsats - etablering af rehabiliteringscenter og sundhedshus

9.30-10.30

Plan- og bæredygtighedsstrategi

10.30-10.45

Pause

10.45-11.45

Status på byrådets indsatser

11.45-12.30

Frokost

12.30-14.30

Nye indsatser

14.30-15.30

Attraktivitet og vækst

15.30-16

Afrunding af seminaret og evaluering

Bilag

Byrådsseminar 2019 - slides til velkomst

Punkt 2: Status: Politisk lederskab

2019-002962

Beslutning

JLJ indledte punktet med et blik på omgivelserne og konteksten for arbejdet med det politiske lederskab.

Der er i arbejdet med politisk lederskab sat fokus på

- velfærdstjek
- større kvalitet i temamøderne
- temadrøftelser i udvalg
- at søge ny inspiration via uddannelse og studieture

Der er eksperimenteret med (udløb efter et år)

- Mødetid med formænd/næstformænd
- Dialogmøde forud ved caféborde (er på vej)

Derudover:

- Spørgetid
- Borgerdrevne forslag (2-årig forsøgsordning)

Byrådet konkluderede på punktet:

- Byrådsmøder ud af huset er en god oplevelse. Det ønsker byrådet at fortsætte vi med - og det er der, kræfterne lægges. Der arrangeres et møde ud af huset forår og efterår
- Der arbejdes med en form for intro - en forklaring om, hvordan sagerne finder vej til byrådet.
- Formen med borgermøde før byrådsmødet fastholdes. Frekvensen skal være hvert halve år resten af byrådsperioden.
- Ift at definere formands- og næstformandsrollen i udvalgene, er det gjort nogle erfaringer. Byrådet vurderer ikke at være i mål endnu. Derfor indkaldes til erfaringsmøde mellem formænd og næstformænd i udvalgene, hvor der kan deles idéer, inspiration og erfaringer
- De åbne møder med formænd og næstformænd for udvalgene tager for meget energi i forhold til udbyttet. De sættes "på hold".
- Spørgetiden ved byrådsmøderne fastholdes
- Der sættes ikke gang i café-møderne forud for byrådsmøderne
- Generelt omkring temadrøftelserne, så er ønsket om et løft indfriet. God kvalitet i drøftelserne og materialerne. Fokus på at overholde tiden.
- Ift temadrøftelser i udvalgene kan udvalgene eksperimentere med formen. Bl.a. ved at invitere "gæster" ind. Det skal være i en form, hvor det ikke underminerer det fortrolige rum på udvalgsmøderne
- Der er pt. ingen klar konklusion omkring behov for efterårsseminaret. Det er muligt at holde fast i 1/1 dag - men også muligt at dele op i 2 gange 1/2. Der indkaldes til et efterårsseminar på 1/1 dag. Det vurderes omkring sommerferien, om der er behov for at gøre brug af den reserverede dato - eller om drøftelserne kan rummes på temamøderne.
- Generel kommentar omkring kommunikation - vi skal skærpes på kommunikationsdelen generelt og i forlængelse af det være skarpe på, hvad vi involverer borgerne i. Hvad er det, vi vil? Vil vi have flere ideer? Vil vi fortælle og formidle?
- Vedr det etiske papir, så er byrådet enige om, at det er et ideal, der altid skal stræbes efter. Alle kan ramme ved siden af - og gør man det, er det vigtige at komme tilbage på banen igen.

Afbud: Kaj Piilgaard Nielsen, Anni B. Tyrrestrup, Allan Buch, Peter Storm

Præsentation

Byrådet skal gøre status over arbejdet med det politiske lederskab.

Forvaltningen foreslår

At byrådet gør status for arbejdet med det politiske lederskab.

Sagsbeskrivelse

Den 3. september 2018 godkendte Byrådet hvordan de vil arbejde med deres politiske lederskab i byrådsperioden 2018-21.

Centralt står styrkelse af det lokale demokrati, løsning af væsentlige samfundsproblemer samt arbejdet med at lykkes med borgernes velfærd – sammen med borgerne. Disse områder skal håndteres i tæt samarbejde mellem politikere, borgere, ansatte og aktører i lokalsamfundene.

Byrådet har også en ambition om en styrket rolle for de enkelte fagudvalg i forhold til at igangsætte og udvikle deres områder, samt indgå i processer med borgerne om de bedste løsninger for kommunens borgere.

Helt konkret vil dette udmønte sig i en række forskellige tiltag, der skal styrke dialogen mellem byrådet og borgerne om udviklingen af kommunen.

Byrådet har i foråret arbejdet aktivt med, hvordan det politiske lederskab kan udfolde sig i praksis.

Resultatet af dette arbejde er samlet i det vedlagte dokument og indbefatter emnerne :

- Politisk lederskab
- Udvikling og uddannelse af byrådet
- Mere dialog med borgerne
- Etik for byrådsmedlemmer

Byrådet skal gøre status over de enkelte områder i det politiske lederskab.

Bilag

Politisk lederskab 2018_denrigtige

Kopi af 2017-020789-2 Byråd oversigt - direktion 7133117_37_0.xlsx

Byrådsseminar 2019 - slides til politisk lederskab

Punkt 3: Rigets tilstand

2019-000409

Beslutning

SV gennemgik regnskabet og betonede den samlede balance i økonomien.

- Vi kommer ud med et overskud på driften på 28 mio kr mere end budgetlagt. På indtægtssiden præsterer vi i regnskabet 5 mio kr mere end budgetlagt. På driftsudgifterne er den skattefinansierede drift 23 mio kr mindre end budgetlagt.
- Et enkelt område bidrager væsentligt til resultatet. Arbejdsmarkedsområdet er 42 mio bedre end budgetlagt.
- ledigheden falder på landsplan
- otte mio kr er en buffer, vi har haft i budgettet, som vi havde forventet at skulle tilbagebetale på forsikrede ledige
- Ca 22 af de 42 handler om en landsudvikling. De 20 mio kr handler om færre borgere i de forskellige grupper og en hurtigere gennemstrømning.
- Skoleudvalget kom ud med overskud på 3,8 mio kr
- En markant udfordring på det social- og sundhedsmæssige område. 23 mio kr. En stor del vedr kommunal medfinansiering. Og udfordringer på handicapområdet. Men her er fornuftige tendenser
- BKF har medforbrug på 4,0 mio kr

I det store hele styr på økonomien, men udfordringer på social- og sundhed og på handicapområdet.

På anlægssiden

Der er brugt 34,8 mio kr mere sidste år på anlæg end budgetlagt. Når vi bruger flere penge er der to ting - vi er kommet på omgangshøjde med anlæg. Den anden del er, at der er brugt regnskabsoverskud på anlæg. Der er brugt på indskud til alment boligbyggeri - 13 mio kr mere end budgetlagt.

Ambitionen på boligsiden.

Det samlede resultat

Det samlede resultat på det skattefinansierede område er på 8 mio kr - fordi vi har gennemført meget på anlægssiden, og vi har haft rimeligt styr på driftssiden.

Eva Iversen gik i dybden med resultaterne. (se slides i bilag)

Aftalen i den økonomiske politik er at byrådet kan overveje at sætte overskuddet i spil. SV peger på, at det måske er fornuftigt at gemme noget til budget. Der er udfordringer på de specialiserede områder, og skoleområdet har været under pres. Der er ny regering på vej - uanset farve kunne det være en mulighed at stramme op. Apellen er at afvente og have fokus på de områder, hvor der er udfordringer - og fortsætte med at indhente på anlæg.

Status på budgetopfølgning for 2019: Forventningen er, at vi på de store serviceområder får det til at passe - men vi kommer ikke ned på nul på de specialiserede områder på børn og voksne. Vores forventning er, at der forsat bliver overskud på arbejdsmarkedsområdet, men noget af det er hevet ind. Næste budgetopfølgning er således plus/minus 0 - med udfordringer på de specialiserede områder

Rigets tilstand generelt (se også slides):

På befolkningsudvikling har vi givet alle andre kommuner end Odense baghjul... Det går rigtig stærkt. På befolkningstallet i fredags var vi 128 højere end for to måneder siden (sammenlignet med sidste år var det 22)

I prognoserne har vi ramt dårligst på de 17 til 60-årige, hvor der er kommet flere end beregnet.

Vi har haft meget indflytning, og det er folk i arbejdsstyrken.

Historisk på boligbyggeri er erfaringerne, at hvis der er et udbud, så kommer der mennesker. Driveren i at holde befolkningsfremgangen er at holde boligbyggeriet højt. I 2019 forventer vi, at byggeriet bliver endnu større.

Den nye prognose ligger højere. Den betyder, at der skal flere penge i børnepasningsområdet, og der skal færre penge ud af skoleområdet. Og vi har en forventning om en bedre indtægtsprognose.

Afbud: Kaj Piilgaard Nielsen, Anni B. Tyrrestrup, Allan Buch, Peter Storm

Præsentation

I forbindelse med punktet Rigets tilstand vil der blive gennemgået en lang række informationer om Middelfart Kommune, herunder

- Statistik om Middelfart Kommune generelt
- Status på beskæftigelses- og arbejdsmarkedsområdet,
- Foreløbig status på regnskab 2018,
- Opfølgning på beslutningen om selvbudgettering budget 2019
- Befolkningsprognosen for 2019

Forvaltningen foreslår

At informationerne tages til efterretning

Sagsbeskrivelse

Region Syddanmark har udarbejdet en publikation "Kontur" som indeholder en lang række statistik om hver kommune i regionen. I forbindelse med dette punkt på dagsordenen vil udvalgte dele af publikationen blive vist. Den samlede publikation uddeles til byrådet i fysiske form, men der er også mulighed for at orientere sig i materialet ved brug af nedenstående link.

Link til Kontur om Middelfart Kommune

<https://detgodeliv.regionsyddanmark.dk/publikation/kontur-2018-middelfart/>

Grundlaget for befolkningsprognosen for 2019 er i skrivende stund under udarbejdelse og prognosen vil blive eftersendt til byrådet, når den foreligger.

Bilag

Byrådsseminar 2019 - slides til rigets tilstand

Punkt 4: Budgetstrategi budget 2020-2023

2019-000409

Beslutning

Byrådet drøftede budgetstrategien, og om der er særlige områder der skal belyses og prioriteres i arbejdet med budget 2020-2023.

Byrådet konkluderede:

- Skoler er en fællesnævner. Et felt der arbejdes videre med.
- Fortsætte med investeringer: investere i boligområder og jordkøb for at tiltrække borgere og arbejde med attraktivitet
- Investeringsstrategier: Fokus på sundhed og rehabilitering. Kan vi investere i borgere her og nu, så de på sigt kan klare sig med mindre hjælp.
- Opmærksomhed på om der skal tænkes yderligere investeringer ind på voksen- handicapområdet.
- Analyse på rehabilitering: Hvordan ser driftsøkonomien ud bagved? Hvis vi investerer i det her, så skal vi gøre det med åbne øjne.
- På analysedelen også skal også ligge kørsel. Er der noget i det, eller er der ikke noget i det?
- Analyse af kapacitet på børneområdet - kombineret med om forældrenes ønske er vuggestue eller dagpleje
- Analyse af hvor meget bosætning fylder på bundlinjen.
- Det grønne: Hvad skal der til for at komme videre? Hvad skal der til for, at vi flytter os? (evt grønt regnskab)
- Der laves et papir, der forklarer, hvordan demografimodellerne fungerer i praksis

Afbud: Kaj Piilgaard Nielsen, Anni B. Tyrrestrup, Allan Buch, Peter Storm

Præsentation

I forbindelse med budgetlægningen for budget 2020-2023 skal der fastlægges en strategi for budgetarbejdet.

Med budgetstrategien lægger Byrådet rammerne og de centrale pejlemærker for budgetlægningen 2020-2023. Rammerne og pejlemærkerne giver samtidig retning for administrationens videre arbejde med budgettet både indholds- og procesmæssigt.

Forvaltningen foreslår

At byrådet drøfter til den kommende budgetstrategi for budget 2020-2023 vedr.

- politiske prioriteringer,
- særlige fokusområder samt
- hvilke analyser som skal gennemføres frem til den politiske budgetlægning i eftersommeren 2019.

Sagsbeskrivelse

Med en budgetstrategi for budgetlægningen 2020-2023 fastsætter byrådet de politiske prioriteringer og giver dermed forvaltningen signaler til forhold til udarbejdelsen af et budget i balance.

I budgetstrategien er der endvidere tradition for at byrådet udpeger særlige fokusområdet for det kommende budgetår.

Ligeledes har byrådet i forbindelse med drøftelsen af budgetstrategien mulighed for, at prioritere hvilke analyser som forvaltningen skal gennemføre i perioden og ligge klar til den politiske budgetlægning i eftersommeren 2019.

Bilag

Budgetstrategi 2020-2023

Punkt 5: Den lokale skole

2019-002212

Beslutning

Charlotte Houlberg og Grete Berggren gennemgik status på folkeskoleområdet ift elevtalsudvikling og faglige resultater samt trivselsmålinger (se slides)

Martin Falk fra Nørre Aaby Skole gav et indblik i arbejdet med Perronen (anvendelse af ekstra midler):

Tilgangen var i første omgang, at de unge startede i perronen og skulle sluses ud i almenporet, når de var klar. Det blev lange forløb, og på negativsiden blev de unge fastholdt i en negativ selvopfattelse.

Der er efterfølgende ændret tilgang. Nu starter de unge i almenklassen og har mulighed for at trække sig til "perronen". Børnene styrkes mere, og skolen er hurtigere til at agere i normalområdet.

De næste skridt i Nørre...:

- AKT-personalet skal styrkes i den vejledende funktion
- Generel kompetenceudvikling som handler om, hvordan der arbejdes med børn med adfærdssudfordringer (vi kan ikke ændre barnet - vi kan ændre den måde, vi møder barnet)
- Vi skal kunne investere i korte eksterne forløb med folk med specialkompetence

Generelt opleves det, at der er flere børn, der har udfordringer med at håndtere vrede og frustrationer. Her er der lavet et samarbejde med Egely, som har personale, der har stor viden om området - der etableres forløb. Omvendt hjælper skolen Egely med præventionsforanstaltninger.

Anders Følster - Gelsted Børneunivers (anvendelse af ekstra midler)

Arbejder med relationen med børnene. Med den varierede og differentierede undervisning. Og med bevægelse.

Mange har sanseintegrationsproblemer - vi vil gerne stimulere denne udvikling hos børnene. Det vil vi gerne bruge midler på. Og selvfølgelig vil vi gerne se på, om lærerne har de rette hjælpemidler til børnene.

Anders Følster gav konkrete eksempler på brugen af hjælpemidler - og viste blandt andet kugleveste

Konklusion

På baggrund af gennemgang af nationalt samt skoleledernes indlæg om anvendelse af ekstra midler konkluderede byrådet følgende:

- Middelfart Kommune har en god skole - vi kan bl.a. se, at vi har en meget høj andel af unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse
- Byrådet anerkender det arbejde, der er sat i gang med task force
- Der er opmærksomhedspunkter ift. den faglige udvikling og elevernes trivsel, hvor der er en tendens til et mindre fald i resultaterne.
- Vi skal bl.a. sætte ind i f.eks. læsning
- Byrådet anerkender, at skolerne har brug for mere ro omkring budgetterne. Byrådet ønsker at arbejde med en stærk stabilitet. Der arbejdes videre med revision af tildelingsmodellen
- Byrådet betoner, at selvom der er en let faldende tendens på de faglige resultater, så skal vi passe på med at gøre resultaterne for negative. Vi har en god skole, og vi skal blive ved med at tale vores folkeskole op
- Byrådet ønsker fokus på elevdemokrati - at eleverne får mere indflydelse på deres skole
- Byrådet kvitterede for det igangsatte arbejde med visionen fra Middelfartbarn til verdensborger og betonede vigtigheden af at få alle med - en åben proces
- At der ift. indgået folkeskoleaftale endnu ikke er vedtaget en lov. Den må vi forholde os til, når den kommer.
- Når byrådet skal indgå i drøftelser med de centrale samarbejdspartnere om skoledagens læring, skal det ske på et oplyst grundlag.
- Skal der ske en afkortning af skoledagen, så skal det være med en tydelig ambition om at skabe en gevinst for elevernes faglighed, trivsel, og der skal være en særlig opmærksomhed på konsekvenserne for de elever, der har brug for særlig støtte.

- Der skal arbejdes videre med analyse af potentialer i at ændre på skoledistrikter. Det skal ikke kun være en økonomisk diskussion. Men også et spørgsmål om faglighed.

Afbud: Kaj Piilgaard Nielsen, Anni B. Tyrrestrup, Allan Buch, Peter Storm

Præsentation

Under overskriften "Den lokale folkeskole og den fælles folkeskole" ønsker forvaltningen at give en status på folkeskolen i Middelfart Kommune og få en dialog om de nuværende og kommende indsatser, der skal sikre en fortsat positiv udvikling af folkeskoleområdet i Middelfart.

Forvaltningen foreslår

At byrådet drøfter oplægget.

Sagsbeskrivelse

Under overskriften "Den lokale folkeskole og den fælles folkeskole" ønsker forvaltningen at give en status på Folkeskolen i Middelfart Kommune. Dette sker med udgangspunkt i forskellige nøgletal, data fra kvalitetsrapporten, opfølgning på det politiske mål, arbejdet med budgetaftalen samt det forestående arbejde med at udarbejde fælles retning og mål for folkeskolen i Middelfart Kommune og regeringsaftalen for folkeskolen.

Gennemgangen sker på baggrund af nedenstående temaer:

- Demografi og elevtalsudvikling
- Folkeskolen i Middelfart - resultater
- Opfølgning på budgetaftalen for 2019
- Retning og mål for folkeskolen i Middelfart Kommune
- Styringsprincipper
- Den nye folkeskoleaftale

Undervejs i oplægget gives plads til spørgsmål og dialog om centrale elementer.

Bilag

Retning og mål for folkeskolen i Middelfart Kommune

Politiske mål og indsatser

Skolernes anvendelse af de ekstra midler

Faktaark-folkeskole

Notat om trivselsmåling i Folkeskolen.DOCX

Data og kvalitetsrapport på skoleområdet

Byrådsseminar 2019 - slides til den lokale folkeskole og den fælles folkeskole

Punkt 6: Ambitioner på ungeområdet

2019-002450

Beslutning

Per Rasmussen indledte punktet - se slides.

Byrådet blev inddelt i grupper og kom med input til målsætningerne. Disse tages med ind i den kommende dialogproces mellem styregruppen for den tværgående ungeindsats og de fire udvalgsformænd (SSU, BAU, BKF og SKU), som skal forme de politiske mål for det tværgående ungeområde.

De politiske målsætninger behandles på udvalgs møder i maj og af byrådet før sommerferien.

Afbud: Kaj Piilgaard Nielsen, Anni B. Tyrrestrup, Allan Buch, Peter Storm

Præsentation

Ungeindsatsen for de 13-30 årige unge i Middelfart Kommune er i stigende grad tværgående indsatser med tværgående målsætninger koordineret af en tværgående styregruppe. Her gives en status på implementeringen af den sammenhængende ungeindsats *Fælles Unge Fælles Ansvar* samt oplæg til drøftelser om de politiske ambitioner på ungeområdet, som led i den forberedende proces frem mod Byrådsbeslutning ultimo maj.

Forvaltningen foreslår

At orienteringen om status på tiltagene på ungeområdet tages til efterretning, og at de politiske ambitioner på ungeområdet drøftes som input til den videre proces med de relevante udvalgsformænd og styregruppen.

Sagsbeskrivelse

Status på tiltag:

Vejledningen af unge er hjemtaget fra Fredericia Kommune, således at Middelfart Kommune fra 1. april 2019 har egen vejledningsenhed, *Uddannelsesvejledningen*. Der er foreløbig ansat en teamleder og to uddannelsesvejledere. Pr. 1. april er yderligere to uddannelsesvejledere ansat og aktuelt er en vejlederstilling og en administrativ stilling i opslag. Fra april er dette team således klar til at indlede implementeringen af de politiske ambitioner for området.

Der er oprettet en FGU-institution i samarbejde med Billund, Vejle og Fredericia kommuner. Der er ansat en institutionsleder og aktuelt pågår virksomhedsoverdragelsesprocesser fra produktionsskoler og VUC'er i de fire kommuner. I alle fire kommuner er der FGU-skoler klar til drift pr. 1. august 2019. De fire kommuner har etableret et tværkommunalt praktikernetværk om samarbejdet med de kommende FGU-skoler.

Politiske ambitioner på ungeområdet:

På byrådsmødet d. 7. januar 2019 besluttedes en tværgående organisering af ungeområdet bestående af en styregruppe (chefer) og et koordinationssteam, som skal sikre helhedsorienteret opgaveløsning på ungeområdet.

Denne sammenhængende ungeindsats *Fælles Unge Fælles Ansvar* refererer på politisk niveau til fire udvalg, hhv. Beskæftigelses- og Arbejdsmarkedsudvalget, Skoleudvalget, Børn, Kultur og Fritidsudvalget samt Social- og Sundhedsudvalget. Der er planlagt en proces med de relevante udvalgsformænd og styregruppen med formålet at fastsætte lokale, politiske målsætninger og ambitioner for det samlede ungeområde, som supplerer de nationale målsætninger på området.

Nøgletal fra *Kontur 2018* viser at udgangspunktet for ungeområdet i Middelfart Kommune er ganske fornuftigt:

- Uddannelsesniveaulet er overordnet set på niveau med den øvrige region Syddanmark og landsniveaulet.
- Andelen af borgere med erhvervskompetencegivende uddannelse (75,6 % i Middelfart) ligger højt i forhold til regionen (73,5 %) og landet som helhed (74,8 %).
- Andelen af 9. klasses elever, der enten ikke har taget en fuld afgangsprøve eller har et karaktergennemsnit under 2 i dansk og/ eller matematik ved folkeskolens 9. klasses afgangsprøve i 2017 er lavere for både drenge og piger i

Middelfart Kommune end i regionen og hele landet.

- Middelfart Kommune har en lav andel unge 16-24 årige (9,4 %), som hverken er i arbejde eller uddannelse i forhold til regionen (10,3 %) og hele landet (10,2 %).

I Middelfart Kommune drives flere tværgående projekter bl.a. på ungeområdet, hvor vi – via midler fra Socialstyrelsen – udvikler efterværnet for anbragte unge. Indsatsen betyder mere efterværn, nye tiltag i efterværn og skærpet fokus på job- og uddannelsesmål for unge i efterværn.

Der er dog udfordringer at arbejde med:

- Middelfart Kommune har en lav søgning til erhvervsfaglige uddannelser. 17 % af afgangseleverne (9. og 10. klasse) startede i 2017 på en erhvervsfaglig uddannelse. Landsgennemsnittet er 19 % og regionsgennemsnittet er 22 %. Den syddanske målsætning er 25 % (*Kontur 2018*). Kan og skal vi tage tiltag, så flere unge vælger en erhvervsfaglig uddannelse?
- Mange unge vurderes ikke-uddannelsesparate i forbindelse med uddannelsesparathedsvurderingen i 8. klasse. Kan og skal vi sætte uddannelsesvejledningen i spil på nye måder for at imødegå denne udfordring?
- Der er et stor frafald fra ungdomsuddannelser – især de erhvervsfaglige uddannelser. 46 % af de unge i Middelfart Kommune, som er startet en erhvervsfaglig uddannelse i 2014 er faldet fra inden for tre år (*Kontur 2018*). Her følger vi både regions- og landsgennemsnittet, men der er kommuner i regionen, som lykkes med væsentlig mindre frafald. Kan og skal vi lave tiltag for at mindske frafald?
- Udsatte unge er i risiko for at ikke lykkes med at gennemføre uddannelse eller bide sig fast i arbejdsmarkedet. Kan vi tage tiltag som sikrer at udsatte unge i øget omfang understøttes i at lykkes med job og uddannelse?

For at give input til den videre proces mellem udvalgsformænd og styregruppen foreslås ovennævnte temaer drøftet.

Økonomi

Ambitionerne på ungeområdet søges indfriet inden for den eksisterende økonomi.

Høring

Ingen høring da kommunen ikke er forpligtet.

Bilag

Eksempler på emnekredse til Byrådets drøftelse af ambitioner om ungeområdet

Byrådsseminar marts 2019 - slides til ambitioner på ungeområdet

Punkt 7: Tværgående forebyggende sundhedsindsatser

2019-002497

Beslutning

Jeanette Rokbøl indledte punktet med at gribe tilbage med beslutningen fra juni 18, der blev truffet med udgangspunkt i sundhedsprofilen.

Her pegede byrådet på følgende områder

- sund krop i bevægelse
- røgfri fremtid
- mere lighed i sundhed
- styrket mental sundhed blandt børn og unge

Se slides for uddybning af de enkelte områder.

Byrådet gennemgik efterfølgende tre cases i et "Mads og monopole"-setup. De tre cases gav et indblik i de forskelliges holdninger til, hvor grænsen for kommunens rolle i folks valg går - og hvor kompleks det er at lave en skabelon for "de rigtige løsninger".

Jeanette Rokbøl takkede for byrådets input som giver inspiration til det videre arbejde - og pegede i øvrigt på indsatserne, som byrådet har på dagsordenen på seminarets dag 2.

Afbud: Kaj Piilgaard Nielsen, Anni B. Tyrrestrup, Allan Buch, Peter Storm

Præsentation

I 2018 blev der i Middelfart Kommune etableret et forum på tværs af forvaltninger med det sigte at fokusere på en øget og koordineret forebyggelsesindsats. Udgangspunktet for dette arbejde var bl.a. KL's udspil fra januar 2018 "Forebyggelse for Fremtiden", samt Sundhedsprofilen 2017. Byrådet præsenteres for dette forums foreløbige arbejde.

Forvaltningen foreslår

- at Byrådet drøfter og prioriterer de tværgående forebyggende sundhedsindsatser

Sagsbeskrivelse

I foråret 2018 blev Sundhedsprofilen offentliggjort. Sundhedsprofilen viste, at der var en bekymrende stigning af unge voksne i alderen 16-24, der har nedsat mental sundhed – primært målt hos de unge kvinder, men også en stigning blandt unge mænd – målt i forhold til den sidste Sundhedsprofil fra 2013. Sundhedsprofilen fra 2017 viste endvidere, at andelen af unge rygere er stagneret – på landsplan endog stigende. Samtidig ses en større andel af overvægtige samt en stigning i andelen af voksne, der ikke er fysisk aktive.

På baggrund af Sundhedsprofilens data, besluttede Social- og Sundhedsudvalget i juni 2018, at der skal nedsættes en tværgående arbejdsgruppe, der arbejder med følgende fokuspunkter:

- Overvægt - Sund krop i bevægelse
- Mental Sundhed - styrket mental sundhed
- Ulighed i sundhed
- Tobak - røgfri fremtid

Nationale og regionale fokuspunkter

I foråret 2018 udkom KL's forebyggelsesudspil "Forebyggelse for fremtiden", hvori der er seks pejlemærker. Pejlemærkerne er bl.a. rettet mod et løft af mental sundhed og tobaksforebyggelse. Danske Regioner udkom, på ca.

samme tid med deres forebyggelsesudspil ”Sundhed for livet”, der bl.a. fokuserer på mere lighed i sundhed, og at alle skal have lige muligheder for at leve et sundt og godt liv. Danske Regioner skriver i udspillet, at der skal fokus på de tidlige leveår og på at skabe rammer, der motiverer til et sundt liv.

Den kommende sundhedsaftale, der træder i kraft i sommeren 2019, italesætter de samme parametre på forebyggelsesområdet – tobak, mental sundhed, overvægt hos børn og unge samt lighed i sundhed.

I sommeren 2019 træder også den nationale ”Aftale om bedre veje til uddannelse og job” i kraft. Aftalen indebærer bl.a. opstart af FGU i august 2019. Fokus i aftalen er, at 90 % af en årgang skal have en ungdomsuddannelse, når de er fyldt 25 år, og at de øvrige 10 % skal være godt på vej til en ungdomsuddannelse eller have en fast tilknytning til arbejdsmarkedet

Lokalt fokus

I Middelfart Kommune er der fokus på at fremme fremtidens velfærd. Den velfærd, der handler om, at vi hjælper hinanden. Om fællesskab. Om trivsel. Om at skabe lokalsamfund, hvor alle bidrager med det, de kan. For det er her, velfærd, respekt, accept, vilje, glæde vokser frem i et fællesskab – et fællesskab, der kan være med til at gribe, hvis der pludselig opstår modvind.

Vi vil have fokus på, at styrke børn, unge og voksnes ressourcer, og vi vil bruge de metoder, der har størst forebyggende effekt. Det er nemlig sjovere at forebygge end at helbrede. Vi vil stille os til rådighed og sikre, at vi yder mest hjælp til dem, der har størst behov.

Fokus for den tværgående arbejdsgruppe

Overvægt - Sund krop i bevægelse

I den kommende Sundhedsaftale, er en af de politiske visioner at forebygge overvægt hos børn og unge. I Middelfart Kommune følger vi den tendens, der ses på landsplan – at flere og flere, heriblandt børn – bliver overvægtige. Overvægt kan for en stor dels vedkommende forebygges gennem gode vaner, bl.a. på kost og bevægelsesområdet. Det er væsentligt, at gode vaner etableres tidligt i livet – og fastholdes. Aktive forældre giver aktive børn. Aktivitet giver livsglæde og ”hår på brystet”.

Lokalt arbejde med forebyggelse af overvægt

Sundhedsafdelingen og Skole og dagtilbud foreslår, at der laves en flerstrengt indsats, hvor fokus er sundhed og læring blandt skolebørn. Indsatserne skal bl.a. omfatte:

- aktiv transport til og fra skole (her inddrages skolebestyrelserne)
- Det undersøges i øjeblikket, om der er interesse for, at etablere et samarbejde mellem Sundhedsafdelingen, Børn- og Ungeforvaltningen og DGI og DIF i indsatsen ”Bevæg dig for livet”. Bevæg dig for livet har fokus på bevægelse – primært i foreningsregi, og gerne på tværs af aldersgrænser og ”siloe”. Her er der et potentiale for, at få flere mennesker i gang.
- Derudover er det planlagt at implementere Holbæk modellen. Dette arbejde foregår i samarbejde mellem Sundhedsafdelingen og Sundhedsplejen.

Mental Sundhed - styrket mental sundhed

Som tidligere nævnt viste Sundhedsprofilen i foråret 2018, at der er en bekymrende stigning af unge voksne i alderen 16-24, der har nedsat mental sundhed – primært målt hos de unge kvinder, men også blandt unge mænd – målt i forhold til den sidste Sundhedsprofil fra 2013.

En ny analyse fra Økonomi- og Indenrigsministeriet viser samtidig, at flere og flere unge rammes af psykiske vanskeligheder og sygdomme. Over de seneste 5 år er antallet af 18 til 29-årige med psykisk sygdom på landsplan steget med 33 pct. Rapporten viser samtidig, at forekomsten af psykisk sygdom blandt unge i Middelfart er højere end landsgennemsnit (12,3 % i Middelfart mod 8,6 % på landsplan). Vi kan særligt se, at Middelfarts unge ligger højt i forhold til landsgennemsnit i forhold til diagnoserne *angst, stress og personlighedsforstyrrelser*. I det hele taget er der en lang række data og undersøgelser der hver især giver en del af billedet af hvordan det står til med Middelfart Kommunes unges mentale sundhed. Dataene og undersøgelserne peger langt fra i samme retning. Derfor vil der blive lavet en sammenskrivning af de forskellige undersøgelser og data om unges mentale sundhed i forbindelse med denne indsats.

Flere steder lokalt, regionalt og på landsplan, bliver der derfor nu iværksat flere initiativer, der skal styrke unges mentale sundhed.

Tværasektorielt fokus

Der vil i den kommende sundhedsaftale, der forventes igangsat 1/7 2019, bl.a. være fokus på mental sundhed hos unge, og indsatser der løfter området på tværs af sektorer. Igennem arbejdet med at løfte mental sundhed tværasektorielt, er der udmøntet penge via SATS puljer, bl.a. til fremskudt funktion (fra Psykiatrisygehuset), implementering af de tre forløbsprogrammer fra Sundhedsstyrelsen på børne- og ungeområdet (på områderne ADHD, spiseforstyrrelser og angst og/eller depression). Derudover forventes, at Sundhedskoordinationsudvalget i Region Syddanmark godkender en tværasektoriel aftale på Børne- og ungeområdet i februar 2019. Denne aftale har forebyggelse og tidlig indsats som hovedprioritet, og heri er der anbefalinger til handlinger, der forebygger mental mistrivsel, opsporer begyndende mistrivsel og løfter den mentale sundhed hos børn og unge.

Lokalt arbejde med mental sundhed

I Middelfart Kommune vil vi forebygge, at mistrivsel udvikler sig til sygdom. Endvidere vil vi skabe en norm, hvor man kan italesætte den almindelige usikkerhed, der er, når man er ung, og det normale i, at livet nogle gange gør ondt, uden at det behøver være en sygdom.

I løbet af det kommende år vil der bl.a. være fokus på, at implementere den nye aftale vedr. uddannelse og job for unge. I dette regi er der i Middelfart Kommune nedsat en arbejdsgruppe på tværs af Børne- og Ungeforvaltningen, Job- og Vækstcentret og Sundhedsafdelingen, der skal beskæftige sig med indsatser, der løfter de opgaver, der ligger i aftalen.

I børne- og ungeforvaltningen er der allerede nu fokus på mental sundhed, f.eks. med "talentspejderne", der støtter børn og unge i 8. klasse (på udvalgte skoler), cafétilbud i Ungdomsskolen.

Også jobcentret har fokus på, hvordan unge hjælpes i job, bl.a. gennem mentorordninger, træning af stressramte m.v. Også på sundhedsområdet er der fokus på mental sundhed blandt unge mennesker.

Konkrete initiativer:

- Workshop d 6/2 2019, hvor unge fra Ungdomsrådet, Fælles Elevråd, Café STEP, Produktionsskolen samt en repræsentant fra Udsatterådet inddrages. De skal pege på seks konkrete indsatser, de mener, kan igangsættes for at øge trivsel og mental sundhed blandt unge. Workshoppen arrangeres i tæt samarbejde mellem BUF og Sundhedsafdelingen
- Fokus på mental sundhed i 8. klasserne. Der udarbejdes en samlet analyse på baggrund af de undersøgelser, der gennemføres i 8. klasse (skolesundhedsprofil, trivselsmåling, handleguide og uddannelsesparathed). Med afsæt i analysens konklusion udarbejdes der forslag til hvordan de tre afdelinger kan bidrage til at styrke de unges mentale sundhed. Analysen og forslagene behandles i arbejdsgruppe og styrgruppe for den sammenhængende ungeindsats.
- Samarbejde om unge på efterværn. Her har Middelfart Kommune i samarbejde med Socialstyrelsen planlagt en omlægningen af efterværnsindsatsen i Projekt STEP. I forbindelse med efterværnet inddrages Sundhedsafdelingen om tilbud til de unge, der fremmer både deres fysiske og mentale sundhed.
- Ungeindsatsen – fokus på unge mellem 13-30 år. Et tværgående samarbejde mellem Beskæftigelse, BUF og Sundhedsafdelingen

Ulighed i Sundhed

Begrebet ulighed i sundhed beskriver det faktum, at sundhedsrisici og sygdomme er socialt skævt fordelt i samfundet. Det medfører, at jo dårligere borgerne er stillet socialt set, jo højere sygelighed og dødelighed har de statistisk set. Den sociale ulighed i sundhed kommer til udtryk på to måder:

- Den sociale gradient; udsathed for sundhedsrisici og sygdom stiger i takt med, at den sociale position falder. Faktorer, der har betydning for det er bl.a. uddannelse, indkomst, beskæftigelse, boligforhold og etnicitet
- Den sociale dikotomi; ulighed i forhold til de særligt udsatte grupper som fx misbrugere, hjemløse og prostituerede. For disse grupper er der tale om, at deres udsathed for sundhedsrisici og sygdom er markant højere end for nogle andre befolkningsgrupper

En del af ulighed i sundhed kan løftes gennem strukturelle, forebyggende tiltag, f.eks. ”røgfri skoletid”; ved at lave strukturelle tiltag, ”rammes alle”, og ingen stigmatiseres.

Men den del af ulighed i sundhed skal løftes der, hvor de udsatte borgere er. Det kan f.eks. være hos de borgere, der drikker for meget, og som af den ene eller anden årsag ikke har mulighed for at komme ind til Rusmiddelcentret i Middelfart. For at løfte denne gruppe, igangsættes en indsats, hvor man vil anvende mobile og sikre skærmløsninger i alkoholbehandlingen. Tesen bag indsatsen er, at man via en telebaseret misbrugsbehandling kan skabe et lavterskel tilbud. Udvide tilbuddet til en ny målgruppe, f.eks. borgere i arbejde, borgere med moderat misbrug (tidlig indsats), samt borgere, der har andre barrierer i forhold til at komme i Rusmiddelcentret (borgere med angst).

Vi vil med denne indsats arbejde mere eksperimenterende med velfærdsteknologi som en del af behandlingen.

Tobak - røgfri fremtid

Alle ved, hvor farligt det er at ryge. Så det er ikke oplysning, der kan få færre børn og unge til at tænde den første cigaret. Middelfart Kommune er partner i Røgfri Fremtid, og vi har dermed forpligtet os til at arbejde frem mod en røgfri generation i 2030. For at nå det mål, kræves der en flerstrengt indsats.

En af de indsatser er *indførelse af røgfri skoletid*. I efteråret 2018 indførte Middelfart Kommune røgfri skoletid på alle kommunens folkeskoler. Det betyder, at der ikke må anvendes tobak i skoletiden, hverken for elever eller undervisere. Der vil blive fulgt op på erfaringerne med indsatsen i foråret 2019.

Ydermere er der taget kontakt til Teknisk Forvaltning i forhold til indførelse af *røgfri legepladser/udearealer*. Der vil blive fulgt op på henvendelsen i foråret 2019.

Bilag

forebyggelse-for-fremtiden-pixi-udgave

Introduktion til forebyggelsespakker

Byrådsseminar 2019 - Slides til Tværgående sundhedsindsatser

Punkt 8: Aftenprogram

Beslutning

Afbud: Kaj Piilgaard Nielsen, Anni B. Tyrrestrup, Allan Buch, Peter Storm

Præsentation

Oplæg ved Hans Thor Andersen, direktør ved Øhavsmuseet